

Valsts prezidenta Egila Levita runa, tiekoties ar Vācijas–Baltijas Tirdzniecības kameras pārstāvjiem

Publicēts: 26.02.2020.

[Egils Levits](#)

[Ārlietas](#)

Labdien!

Es vēlos pateikties Vācijas–Baltijas tirdzniecības kamerai par šo ļoti jauko un patīkamo uzaicinājumu! Mēs patiesi novērtējam jūsu izdarīto 25 gadu laikā.

Kā zināms, Latvijas pārvaldes sistēmā mēs esam parlamentāra republika, un Valsts prezidentam Latvijā ir līdzīgas pilnvaras un funkcijas kā federālajam prezidentam Vācijā. Tas nozīmē, ka visi konkrētie jautājumi ir jārisina valdībai un parlamentam, taču Valsts prezidentam ir iespējas zināmā veidā ietekmēt šo darbību un politiku tā, kā, viņa ieskatā, tas nāktu vislabāk valstij kopumā. To arī pašreizējais Valsts prezidents mēģina darīt, jau septiņus mēnešus esot amatā. Tādēļ mani īpaši interesē arī jūsu viedoklis par galvenajiem jautājumiem, kas ietekmē uzņēmējdarbību Latvijā, protams, arī Vācijas un Latvijas ekonomiskās attiecības, kā arī Eiropas kopējie jautājumi, kas mums gan Vācijā, gan Latvijā kopīgi jārisina.

Savu redzējumu par Latvijas politiku un Latvijas ekonomiku esmu ieskicējis jau virknē savu uzrunu gan parlamentam, gan intervijās, kur esmu uzsvēris nepieciešamību identificēt Latviju (un pašai Latvijai saprast), ka mēs esam integrāla Rietumu pasaules un Rietumeiropas sastāvdaļa, nevis kā pirms 25 gadiem, kad tika dibināta šī kamera, valdīja šis priekšstats par to, ka Latvija ir “tilts” starp Austrumiem un Rietumiem. Šodien tilta funkcija līdz ar tiešo komunikāciju vairs nav nepieciešama, taču ir svarīgi, ka mēs uzskatām sevi par Rietumu sastāvdaļu. Kā politologs, kurš arī zināmā veidā ir nodarbojies ar Vācijas vēstures pētīšanu, es varu salīdzināt, ka piecdesmitajos gados toreizējais federālais kanclers Adenauers ļoti strikti uzsvēra, ka Vācija nav un nebūs neitrāla, Vācija būs Rietumu sastāvdaļu. Toreiz tā bija politiska diskusija, un divas lielākās partijas Vācijā bija dažādos uzskatos par to, bet šis

uzskats nostiprinājās, ka Vācija nav kaut kas īpašs un pa vidu, bet Vācija ir integrāla Rietumu sastāvdaļa. Es domāju, ka šis jautājums, protams, ir bijis aktuāls arī mums, un mūsu rezultāts ir tāds pats kā toreiz piecdesmitajos gados Vācijā.

Latvija ir aktīva Eiropas Savienības dalībvalsts un piedalās visu jautājumu līdzspriešanā, līdzdomāšanā, tāpat kā jebkurai citai Eiropas Savienības dalībvalstij mums ir arī savs viedoklis. Šis viedoklis balstās divos argumentos vai mērķos. Mēs domājam gan par Latvijas specifisko situāciju, lai šie kopējie lēmumi nāktu par labu Latvijai, bet mēs domājam vienlaikus arī par to, lai šie kopējie lēmumi Eiropas Savienībā nāktu par labu visai Eiropas Savienībai. Es domāju, ka tā ir pareizā pieeja, nevis, teiksim, tāds brutāls egoisms, kas neko nedod. Mazai valstij to ir grūtāk īstenot, lielai valstij savukārt to ir vieglāk īstenot, bet lielā valsts beigu beigās tomēr zaudē, ja tā nemēģina, teiksim, šo kopējo ainu un kopējās intereses respektēt un veicināt. Tādēļ mūsu ārpolitika un arī mūsu Eiropas politika ir balstīta uz multilaterālismu. Šajā ziņā mums ir pilnīgi vienādas domas ar Vācijas valdību, kas arī uzsver multilaterālismu kā centrālo jēdzienu starpvalstu attiecībās. Tieši pirms nedēļas es piedalījos Minhenes drošības konferencē, kur bija runa par multilaterālismu un centrāli to apsprieda, jo pasaulē ir dažas valstis, kas vairs nav tik ļoti orientētas uz multilaterālismu, un tas, protams, rada problēmas visā pasaulē. Tādēļ mūsu ieskatā Eiropai ir, kā saka, jāizmanto savas pozīcijas.

Iepriekšējais runātājs jau teica, ka Eiropas Savienība veido 33 % no pasaules tirdzniecības, un tas ir liels spēks. Ekonomiski mēs esam liela valsts, politiski varbūt mēs šo ekonomisko spēku nedaudz kautrējamies izmantot, taču, ja citi nekautrējas un mēs paliekam kautrīgi, tas beigu beigās atstāj negatīvu iespaidu uz mums, eiropiešiem, un tādēļ mēs uzskatām, ka arī Eiropai ir jāparāda savs spēks. Viens no interesantiem, teiksim, pat netiešiem, bet ļoti efektīviem spēka avotiem vai fenomeniem, ko es redzēju savā 15 gadu pieredzē, esot Eiropas Savienības tiesnesim, ir standartu noteikšana. Eiropa ir līderis standartu noteikšanā. Arī politoloģijā ir apzīmējums "standard setting power", un Eiropa ir šai ziņā lielvalsts. To mēs varam redzēt gan attiecībā uz dažādiem ekonomikas produktiem, gan, piemēram, attiecībā uz Vispārējo datu aizsardzības regulu. Šī regula, piemēram, Amerikā bija ļoti apstrīdēta, bet beigu beigās Amerikas štati sāka cits pēc cita pārņemt šos standartus, ko mēs es noteikuši šeit, Eiropā. Es domāju, ka tas ir viens no Eiropas, tā teikt, "maigās" varas instrumentiem, taču ļoti efektīvs.

Kāpēc es to minu? Tāpēc, ka tam ir ļoti liela saistība tieši ar ekonomiku un Eiropas "svaru" pasaules ekonomikā. Ja mēs runājam tieši par Latviju, tā ir orientēta, protams, uz kopējās Eiropas stiprināšanu, un Latvija tam arī ir gatava. Tā kā Latvija ir neliela valsts, mēs varam labāk un ātrāk vadīt un ieviest pārmaiņas nekā lielās valstīs, kam tas prasa vairāk resursu. Un Latvija arī ir parādījusi, ja tā tiešām nolemj un sakoncentrējas, tad tā to var izdarīt ļoti labi un ātri. Šeit jau minēja par to, ka mēs ļoti ātri esam, teiksim, sakārtojuši finanšu sektoru tādā veidā, ka tagad mums ir jādomā, kā šis standarts, ko Latvija pirmoreiz ir ieviesusi Eiropas Savienībā (droši vien arī pasaulē, jo nav augstāku standartu kā Eiropas Savienībā, man šķiet), šajā jomā arī tiktu pārņemts Eiropas līmenī. Tas ir ļoti būtiski, jo nepietiek ar to, ka Latvijai ir augsti standarti finanšu sektorā, ja citās valstīs tie nav tik augsti, tādēļ tas ir nākamo gadu jautājums, vai visa Eiropas Savienība, tā sacīt, šādus standartus ieviesīs.

Vienlaikus mēs redzam (un arī jūs, kolēģi, kā uzņēmēji varat to konstatēt), ka šie augstie standarti Latvijā, kas pēdējos mēnešos ir ieviesti, ir radījuši arī zināmas problēmas, piemēram, ar kontu atvēršanu, maksāšanas pārvedumiem. Tas, protams, Latvijas valdībai ir zināms, un tuvākajā laikā attiecīgās institūcijas izstrādās vadlīnijas, kā bankām ir jārikojas ar šiem jaunajiem noteikumiem, lai tās savas nedrošības dēļ, tā sacīt, "nepāršautu pār strīpu", kas, protams, arī nav labi. Uz to valdība, teiksim, tagad vērsīs lielāku uzmanību, lai šis jaunās vadlīnijas būtu tādas, kas vienlaikus atvieglotu arī uzņēmējdarbību un darbību sadarbībā ar bankām.

Mēs redzam, ka Latvijā ir jomas, kas ir attīstītas un turpina strauju attīstību. Viena no tām ir IKT joma. Latvijas likumdošana ļoti atvieglo jaunuzņēmumu dibināšanu, un tādu mums ir diezgan daudz. Protams, tāpat kā visā pasaulē, lielākā daļa jaunuzņēmumu, teiksim, gada laikā pazūd, bet tie, kas paliek, izdzīvo un ir spēcīgi, tiem piemīt labas idejas un labs menedžments. Mēs cenšamies arī citās jomās attīstīt jaunas tehnoloģijas. Piemēram, viens no šādiem uzņēmumiem ir attīstījis jaunu līdzstrāvas elektroapgādes sistēmu automašīnām, ko izmantos jaunajā "Daimler" automašīnu rūpnīcā Vācijā, kas samazinās benzīna patēriņu par 10–15 %, un, ņemot vērā virzību uz "zaļo ekonomiku", protams, 10–15 % ir daudz, kas palielinās "Daimler" automašīnu konkurētspēju. Tāpat ir ļoti interesanta tehnoloģiskā attīstība dronu, datorikas risinājumos un citos gadījumos.

Varbūt tie, kuri seko līdzi Latvijas diskusijām, redz, kas šeit notiek aktīvas diskusijas par augstākās izglītības reformu, un valdība ir ķērusies klāt pie jautājuma, kā efektīvizēt un uzlabot augstākās izglītības kvalitāti, kas tagad jau ir diezgan augsta, bet mūsu ambīcijas ir vēl lielākas. Es domāju, ka tieši tuvākajos gados Latvija ļoti strauji attīstīsies arī augstākās izglītības jomā. Jau patlaban mūsu izglītības sistēma Eiropā ir konkurētspējīga, un to pierāda lielais Vācijas studentu skaits. Latvijā studē apmēram 1000 vācu studentu, kuri, protams, ar Latvijas diplomu pēc tam turpina darbu Vācijā vai citur Eiropā. Lielākā daļa no tiem studē tieši

medicīnu. Medicīnas zinātne ir viena no tām jomām, kur Latvijai ir lielas izaugsmes iespējas.

Noslēgumā es gribētu teikt, ka mums ir skaistas un stipras tradīcijas Hanzas tradīciju stilā. Mūsu tirdzniecības sakari ar Vāciju sākās jau 1150. gadā, un kopš tā laika tie nekad nav pārtrūkuši, bet tikai auguši arvien lielāki un lielāki. Arī jūs dodat savu pienesumu šajā divpusējā mūsu tirdzniecības un ekonomisko attiecību veicināšanā, par ko es jums ļoti pateicos. Protams, ne tikai divpusējās attiecībās, bet arī Latvijas ekonomikā tieši vācu investoru ieguldījums ir ļoti liels. Es arī priecājos par lielajām investīcijām, kas tuvākajā laikā "ienāks" Latvijā, jo tomēr vācu produktiem un vācu amatu profesijai joprojām ir ļoti laba slava. Ja jāsāldzina, tad, kā saka, šai labajai reputācijai un slavai ir nozīme, ko var pārrēķināt naudā.

Liels paldies jums par darbu šeit, Latvijā! Vēlu jums visu to labāko arī turpmāk un novēlu skaisti atzīmēt 25. gadadienu. Paldies jums!

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-tiekoties-ar-vacijas-baltijas-tirdzniecibas-kameras-parstavjiem>